

Ispan tili o‘qitish jarayonida integrativ yondashuv: grammatik kompetensiyaning o‘shishi

Safarova Nodira Shavkat qizi
O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti
tayanch doktoranti
Toshkent, O‘zbekiston
nodirasafarova806@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqola, ispan tili o‘qitish jarayonida integrativ yondashuvning ahamiyatini va uning grammatik kompetensiyaning oshishiga ta‘sirini o‘rganishga bag‘ishlangan. Integrativ yondashuv, til o‘rganishda turli fanlar va ko‘nikmalarni birlashtirish orqali talabalar uchun yanada samarali va qiziqarli ta‘lim muhitini yaratadi. Maqolada, filolog talabalari orasida o‘tkazilgan tadqiqot natijalari asosida, integrativ yondashuvning grammatik ko‘nikmalarni rivojlantirishdagi roli tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, integrativ yondashuv orqali talabalar nafaqat tilning grammatik qoidalarini yaxshiroq o‘zlashtiradilar, balki tilni amaliyotda qo‘llash ko‘nikmalarini ham rivojlantiradilar. Shuningdek, an‘anaviy va zamonaviy o‘qitish usullarining qiyosiy tahlili, integrativ yondashuvning nazariy asoslari va amaliy natijalari ko‘rib chiqiladi. Martínez-Flor va Usó-Juan (2006) hamda Llopis-García (2011) kabi olimlarning tadqiqotlariga asoslanib, integrativ yondashuvning grammatik tuzilmalarni to‘g‘ri qo‘llash va turli kommunikativ vaziyatlarda moslashuvchan foydalanish ko‘nikmalarini rivojlantirishdagi samaradorligi ko‘rsatib beriladi. Bu yondashuvni joriy etishdagi qiyinchiliklar va ularni bartaraf etish yo‘llari muhokama qilinadi. Xulosa qismida integrativ yondashuvning ispan tili grammatikasini o‘qitishdagi afzalliklari umumlashtiriladi va kelajakdagi tadqiqotlar uchun yo‘nalishlar taklif etiladi.

Kalit so‘zlar: ispan tili, til o‘qitish metodikasi, integrativ yondashuv, grammatik kompetensiya, ko‘nikmalarni rivojlantirish, kommunikativ vaziyatlar, lingvodidaktika, tadqiqot natijalari.

Integrative approach to Spanish language teaching: developing grammatical competence

Safarova Nodira Shavkat khizi
Basic Doctoral Student (PhD Candidate)
Uzbekistan State University of World Languages
nodirasafarova806@gmail.com

Annotation. This article is devoted to the study of the importance of an integrative approach in the process of teaching Spanish and its effect on the increase of grammatical competence. An integrative approach creates a more effective and interesting learning environment for students by combining different subjects and skills in language learning. The article analyzes the role of the integrative approach in the development of grammatical skills based on the results of the research conducted among philology students. The results of the research show that through an integrative approach, students not only better master the grammatical rules of the language, but also develop the skills of using the language in practice. Also, a comparative analysis of traditional and modern teaching methods, theoretical foundations and practical results of the integrative approach are considered. Based on the researches of scholars such as Martínez-Flor and Usó-Juan (2006) and Llopis-García (2011), the effectiveness of the integrative approach in developing the skills of correct use of grammatical structures and flexible use in different communicative situations is shown. Difficulties in implementing this approach and ways to overcome them are discussed. The conclusion summarizes the benefits of an integrative approach to teaching Spanish grammar and suggests directions for future research.

Key words: Spanish language, language teaching methodology, integrative approach, grammatical competence, skill development, communicative situations, linguodidactics, research results.

Интегративный подход к преподаванию испанского языка: развитие грамматической компетенции

Сафарова Нодира Шавкатовна
Базовый докторант

Узбекский государственный университет мировых языков
nodirasafarova806@gmail.com

Аннотация. Данная статья посвящена изучению важности интегративного подхода в процессе обучения испанскому языку и его влиянию на повышение грамматической компетентности. Интегративный подход создает более эффективную и интересную среду обучения для студентов за счет объединения различных предметов и навыков изучения языка. В статье анализируется роль интегративного подхода в развитии грамматических навыков на основе результатов исследования, проведенного среди студентов-филологов. Результаты исследования показывают, что благодаря интегративному подходу студенты не только лучше усваивают грамматические правила языка, но и развивают навыки использования языка на практике. Также рассмотрен сравнительный анализ традиционных и современных методов обучения, теоретические основы и практические результаты интегративного подхода. На основе исследований таких учёных, как Мартинес-Флор и Усо-Хуан (2006) и Ллопис-Гарсия (2011), показана эффективность интегративного подхода в развитии навыков правильного использования грамматических конструкций и гибкого использования в различных коммуникативных ситуациях. Обсуждаются трудности реализации данного подхода и пути их преодоления. В заключении суммируются преимущества интегративного подхода к преподаванию испанской грамматики и предлагаются направления будущих исследований.

Ключевые слова: испанский язык, методика преподавания языка, интегративный подход, грамматическая компетенция, развитие навыков, коммуникативные ситуации, лингводидактика, результаты исследования.

Zamonaviy til o'qitish metodikasida integrativ yondashuv tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bu yondashuv, ayniqsa, ispan tili kabi grammatik jihatdan murakkab tillarni o'qitishda samarali natijalar bermoqda. Bu yondashuv til o'rganishni madaniy kontekst bilan bog'lab, talabalarni faollashtirishga qaratilgan. Integrativ yondashuv til o'qitishning turli aspektlarini- *tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish* ko'nikmalarini birgalikda rivojlantirishni nazarda tutadi (Canale & Swain, 1980). Bu yondashuv grammatikani alohida element sifatida emas, balki kommunikativ vazifalarning ajralmas qismi sifatida o'rgatishni taklif etadi.

Ispan tilini o'qitishda integrativ yondashuv talabalarning til ko'nikmalarini, jumladan, grammatik kompetensiyasini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu yondashuv til materialini yaxlit tarzda o'rganishni ta'minlaydi, ya'ni til ko'nikmalari bir-biri bilan bog'liq holda o'rgatiladi (Richard & Rodgers, 2001). Integrativ yondashuv akademik bilimlarga qo'shimcha ravishda muloqotga urg'u beradi, bu esa talabalarning amaliy qobiliyatlarini oshiradi.

Grammatik kompetensiya til o'rganishning asosiy qismlaridan biri bo'lib, integrativ yondashuvda uning rivojlanishi uchun turli usullar qo'llaniladi (Axmedxanova G.B., 2024). Masalan, grammatik qoidalar o'qish, tinglash va gapirish mashqlari orqali amalga oshiriladi. Bu yondashuv

talabalarga grammatik tuzilmalarni turli kontekstlarda qo'llash imkonini beradi, natijada ularning grammatik kompetensiyasi aniqroq va samaraliroq rivojlanadi.

Ispan tili o'zining murakkab fe'l tizimi, rod va son moslashuvi, hamda hoxish-istak maylidagi gaplar kabi xususiyatlari bilan ajralib turadi (Butt & Benjamin, 2013). Bu xususiyatlar o'rganuvchilar uchun qiyinchilik tug'dirishi mumkin, shuning uchun ularni kontekstda va amaliy mashqlar orqali o'rgatish muhimdir.

Integrativ yondashuvning afzalliklari

Kontekstual o'rganish: Grammatik strukturalar real hayotiy vaziyatlarda qo'llanilishi orqali o'rgatiladi (Savignon, S.J.,2018).

Motivatsiyaning oshishi: O'rganuvchilar grammatikani amaliy maqsadlar uchun o'rganayotganlarini his qiladilar.

Ko'p tomonlama rivojlanish: Barcha til ko'nikmalari parallel ravishda rivojlanadi

Ispan tilini o'rganishda madaniy kontekstga alohida e'tibor beriladi. Talabalar ispan madaniyati bilan tanishish orqali tilni chuqurroq tushunish imkoniga ega bo'ladilar. Madaniy kontekst til ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi, chunki u talabalarga tilni amaliy qo'llash imkonini beradi (*Intereuroconf.com.*). Shu bilan bir qatorda zamonaviy texnologiyalar va interaktiv o'qitish usullari ham integrativ yondashuvning samaradorligini oshiradi. Online platformalar, mobil ilovalar va o'yinlar orqali talabalar faollashtiriladi, bu esa ularning til ko'nikmalarini tezroq rivojlantirishga yordam beradi. Quyidagi keltirilgan bir nechta amaliy metodlar va strategiyalardan foydalanish maqsadga muvofiqdir.



Grammatik kompetensiyaning o'sishi

Integrativ yondashuv grammatik kompetensiyaning sezilarli darajada oshishiga olib keladi. Bu quyidagi ko'rsatkichlarda namoyon bo'ladi (Ellis R, 2003).



Martínez-Flor va Usó-Juan (2006) tomonidan o'tkazilgan tadqiqot natijalariga ko'ra, integrativ yondashuv asosida o'qitilgan talabalar grammatik strukturalarni nafaqat to'g'ri qo'llash, balki ularni turli kommunikativ vaziyatlarda moslashuvchan tarzda ishlatish qobiliyatini ham namoyish etishgan. Bu esa grammatik kompetensiyaning nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham rivojlanganligini ko'rsatadi. Bundan tashqari, Llopis-García (2011) o'z tadqiqotida integrativ yondashuvning ispan tili subjunktiv mayli o'qitishdagi samaradorligini o'rgangan. Natijalar shuni ko'rsatdiki, kontekstual va ma'noga asoslangan yondashuv orqali o'qitilgan talabalar subxunktiv mayli qo'llanilishini ancha yaxshi tushunib, uni o'z nutqlarida to'g'ri qo'llay olishgan.

Integrativ yondashuvni qo'llashda ba'zi qiyinchiliklar ham uchraydi:

1. **Vaqt sarfi:** integrativ mashg'ulotlarni rejalashtirish va o'tkazish ko'proq vaqt talab qiladi.
2. **O'qituvchilarning tayyorgarligi:** bu yondashuv o'qituvchilardan yuqori malaka va keng qamrovli bilimlarni talab qiladi.
3. **Baholash muammolari:** an'anaviy test usullari integrativ yondashuv natijalarini to'liq aks ettira olmaydi.

Bu muammolarni hal qilish uchun quyidagi choralar taklif etiladi:

1. O'quv dasturlarini qayta ko'rib chiqish va moslashuvchan rejalashtirish.
2. O'qituvchilar uchun maxsus malaka oshirish kurslarini tashkil etish.
3. Baholash tizimini takomillashtirish, portfolio va loyiha asosidagi baholash usullarini joriy etish.

Xulosa

Integrativ yondashuv ispan tilini o'qitishda grammatik kompetensiyaning o'sishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Bu yondashuv talabalarni faollashtirish, madaniy kontekstga jalb qilish va texnologiyalardan foydalanish orqali til ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Integrativ yondashuvning qo'llanilishi bilan talabalar ispan tilini chuqurroq tushunish va amaliy qo'llash imkoniga ega bo'ladilar.

Integrativ yondashuv ispan tili grammatikasini o'qitishda samarali usul sifatida o'zini oqladi. Bu yondashuv grammatik kompetensiyani rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi, chunki u grammatik bilimlarni real hayotiy vaziyatlarda qo'llash imkonini beradi. Kelajakda bu sohada yanada chuqurroq

tadqiqotlar o‘tkazish, ayniqsa turli til darajalaridagi o‘rganuvchilar uchun integrativ yondashuvning samaradorligini o‘rganish muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar royxati:

1. Axmedxanova, G. B. (2024). Ona tili va adabiyot darslarida integrativ yondashuvning ahamiyati. *Cyberleninka.ru*.
2. Butt, J., & Benjamin, C. (2013). A new reference grammar of modern Spanish (5th ed.). Routledge.
3. Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1(1), 1-47.
4. Ellis, R. (2003). *Task-based language learning and teaching*. Oxford University Press.
5. Ispan tili o‘rganishning samarali usullari. (n.d.). *Intereuroconf.com*.
6. Llopis-García, R. (2011). Enseñanza de la gramática y su efecto en el aprendizaje de la forma/función del subjuntivo en español como lengua extranjera. [Teaching grammar and its effect on learning the form/function of the subjunctive in Spanish as a foreign language]. Universidad Antonio de Nebrija.
7. Martínez-Flor, A., & Usó-Juan, E. (2006). Towards acquiring communicative competence through listening. In E. Usó-Juan & A. Martínez-Flor (Eds.), *Current trends in the development and teaching of the four language skills* (pp. 29-46). Mouton de Gruyter.
8. Nassaji, H., & Fotos, S. (2011). *Teaching grammar in second language classrooms: Integrating form-focused instruction in communicative context*. Routledge.
9. Richard, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge University Press.
10. Savignon, S. J. (2018). Communicative competence. In J. I. Liantas (Ed.), *The TESOL encyclopedia of English language teaching* (pp. 1-7). John Wiley & Sons.